60596

Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!

Туркистон

YOŞLARNING IJTIMOIY – SIYOSIY GAZETASI

1996 йил 8 май. Чоршанба. № 29 (14327)

АЗАЛИЙ ҚАРДОШЛИК РИШТАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

7 май куни Туркия Республикаси Президенти Сулаймон Демирэл расмий ташриф билан Ўзбекистонга келди.

Ўзбекистон билан Туркия ўртасидаги муносабатлар қисқа давр ичида мунтазам ривожланиш тусини олди. Шу ўринда қон-қардош халқларимиз собиқ иттифоқ даврида бир-бириларидан узоқ вақт айри яшаганларини эслаш жоиз. Ўзбекистон истиқлолга эришгачгина икки халқнинг муштарак орзулари ушалди. Туркия Ўзбекистоннинг мустақиллигини биринчилардан бўлиб тан олди ва ёш давлатимизнинг жаҳон ҳамжамияти томонидан кенг эътироф этилишида саъй-ҳаракат кўрсатди. Шу даврдан бошлаб мамлакатларимиз ўртасида ўзаро дўстона, тенг манфаатдорликка асосланган ҳамкорлик алоқалари бошланди. Ўзбекистон Президентининг Туркияга ва Туркия раҳбарларининг мамлакатимизга сафарлари иқтисодий, сиёсий, маданий ва бошқа соҳалардаги алоқалар равнақига мустаҳкам пойдевор қўйди, ҳамкорликнинг ҳуқуқий асосларини яратди. Жумладан, Президент Ислом Каримовнинг 1994 йил ёзида Туркияга расмий ташрифи бу борадаги ҳаракатларнинг янада кучайишига хизмат қилди.

Бугун, Ўзбекистон ўз мустақиллигини, бозор иқтисодиёти муносабатларини мустаҳкамлаш йўлидан дадил бораётган бир пайтда мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари яна ҳам юқори босқичга қадам қўйди. Бу даврда Туркия Ўзбекистон иқтисодиётига сармоя киритаётган давлатлар орасида алоҳида ўрин эгаллаб турибди. Мамлакатимизда 20 дан ортиқ Туркия компанияларининг ваколатхоналари, 170 дан зиёд Ўзбекистон — Туркия қўшма корхоналари фаолият кўрсатаётганини фикримизга далил сифатида келтириш мумкин. Ушбу қўшма корхоналар республикамизнинг тўқимачилик, озиқ-овқат, автомобиль саноати ривожига муносиб ҳисса қўшмоқда. Туркия қурувчиларининг пойтахтимиз кўркига кўрк қўшадиган айрим замонавий иншоотларни қураётгани ҳам алоҳида диққатга сазовор. Икки мамлакат алоқаларининг муҳим йўналишини ташкил этадиган маданий, жумладан, маориф соҳасидаги ҳамкорлик эса қардош халқлар ўртасидаги дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлашга хизмат қилаётир.

Туркия Президенти Сулаймон Демирэлнинг мамлакатимизга бу галги ташрифини халқларимизнинг азалий қардошлик анъаналарини давом эттириш йўлидаги яна бир хайрли қадам, дея баҳолаш жоиздир. Қолаверса, Туркия Президентига йирик тадбиркорлар гуруҳи, олий ўқув юртлари раҳбарлари, савдо-саноат доираларининг вакиллари ҳамроҳ бўлиб келгани ушбу ташрифдан кўзланган мақсадлар улкан экани ва у ўзаро ҳамкорлигимиз ривожида алоҳида ўрин тутишидан дарак беради.

Шу куни Туркия ва Ўзбекистон Давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Туркия Президенти Сулаймон Демирэл ва унинг рафиқасига Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов рафиқаси билан пешвоз чиқди. Олий мартабали меҳмонларга ўзбекона кийинган қизлар анвойи гуллар тақдим қилишди. Автомашиналар карвони байрамона безатилган Тошкент кўчалари бўйлаб Дўрмондаги қароргоҳ сари йўл олди.

Дўрмондаги қароргоҳда Туркия Президенти Сулаймон Демирэлни расмий кутиб олиш маросими бўлди. Президентлар шоҳсупага кўтарилдилар. Туркия ва Ўзбекистон Давлат мадҳиялари янгради. Президент Сулаймон Демирэл ва Президент Ислом Каримов фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар.

Шундан кейин Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва Туркия Президенти Сулаймон Демирэлнинг яккама-якка суҳбати бўлди. Унда мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни янада мустаҳкамлаш, ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш, шунингдек минтақавий ва халқаро муаммолар билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди. Ўзбекистон раҳбари Туркия Президентининг мамлакатимизга сафари муваффақиятли ўтишига тилак билдирди.

Туркия Президентининг мамлакатимизга расмий ташрифи давом этмоқда.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ИЖТИМОИЙ ТАРАҚҚИЁТИДА ТЕЛЕВИДЕНИЕ ВА РАДИОНИНГ РОЛИНИ ОШИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Демократиянинг, конституциявий тараққиётни таъминлашнинг, қонунчиликка риоя этишнинг, инсон ҳуқуқлари ва қадр-қимматини ҳимоя қилишнинг ғоят муҳим муассасаси сифатида телерадиоэшиттиришни янада ривожлантириш, шунингдек унинг республикадаги туб иқтисодий, сиёсий ва ижтимоий ислоҳотларни амалга оширишга таъсирини кучайтириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Давлат телерадиоэшиттириш компанияси жойларда ҳудудий бўлинмаларига эга бўлган Ўзбекистон Телерадиокомпанияси (Ўзтелерадио)га ўзгартирилсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Телерадиокомпанияси:

Давлат телерадиоэшиттириш компаниясининг ҳуқуқий вориси, Ўзбекистонда телерадиоэшиттириш соҳасидаги мувофиқлаштирувчи орган ҳисобланади ва ўз фаолияти тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига ҳисобот бериб боради;

жамоатчиликнинг оммавий ахборотга бўлган эҳтиёжларини қондириш мақсадида маҳсулот ишлаб чиқариш, ишларни бажариш ва хизматлар кўрсатиш учун ташкил этилган юридик шахс ҳуқуқларига эга бўлган хўжалик юритувчи мустақил субъект ҳисобланади;

оммавий ахборот воситаларининг муассиси, таҳририяти, тарқатувчиси ва ношири ҳуқуқларига эга;

республика бюджетидан, шунингдек тижорат ва хўжалик фаолиятидан олинадиган маблағлар ҳисобидан маблағ билан таъминланади.

3. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Телерадиокомпаниясининг ҳудудий (минтақавий) бўлинмалари:

Ўзбекистон Телерадиокомпанияси ва тегишли равишда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари томонидан таъсис этиладилар;

юридик шахс ҳуқуқлари билан Ўзбекистон Телерадиокомпанияси таркибига кирадилар ва ўз фаолиятини ҳудудий телерадиокомпания тўғрисидаги низомга мувофиқ амалга оширадилар;

маҳаллий ва республика бюджетларидан, шунингдек тижорат фаолиятидан тушадиган маблағлар ҳисобидан маблағ билан таъминланадилар.

4. Қуйидагилар Телерадиокомпаниянинг асосий вазифалари ва фаолиятининг йўналишлари этиб белгилансин:

ахборотларнинг мафкурадан мутлақо холи бўлишини назарда тутган ҳолда, аҳоли ҳамда жамиятнинг холисона, ҳаққоний ва хилма-хил ахборотларга бўлган эҳтиёжларини ўрганиш ва қониқтириш;

мамлакат аҳолисини, шунингдек чет эл жамоатчилигини Ўзбекистоннинг сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий-маданий ҳаётида содир бўлаётган ўзгаришлар тўғрисида кенг хабардор қилиш;

мустақил давлатни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга жамоатчилик таъсирининг ортиб боришини таъминлаш, турли ижтимоий табақалар, сиёсий партиялар ва ҳаракатларни замонавий маданиятли жамият барпо этишнинг долзарб муаммоларини ошкора ва амалий муҳокама қилишга фаол жалб этиш;

мамлакатда конституциявий нормалар ва қонунчиликни чуқур тушунтириш, уларни рўёбга чиқаришга ва ҳуқуқий жамиятни барпо этишга ҳар томонлама кўмаклашиш;

жамоатчилик фикрининг хилма-хиллигини акс эттириш, инсоннинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясида мустаҳкамланган эътиқодлар ва инсон қадр-қиммати, унинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳурмат қилинишини таъминлаш;

республика ичкарисида ва унинг ташқарисида телерадиоэшиттиришларни юксак даражадаги одоб, аниқлик ва ҳаққоният мезонлари асосида ташкил қилиш ҳамда ахборотларни тарқатиш. Шафқатсизликни тарғиб қиладиган, инсон қадр-қимматини таҳқирлайдиган ёки одамларни уларнинг дини, миллий ва маданий белгиларига қараб ҳақоратлаш сифатида талқин этилиши мумкин бўлган материаллардан фойдаланишга йўл қўймаслик;

аҳолини фуқаролик жамияти қурилишига фаол жалб этиш, одамларни умуминсоний демократик қадриятлар ва миллий меросни ҳурмат қилиш, миллатлараро тотувлик ва дўстлик руҳида тарбиялаш, ёш авлодда юксак маънавий фазилатларни, Ватанга меҳр-муҳаббат ва садоқатни шакллантириш;

эркин бунёдкорлик меҳнати ва тадбиркорлик тажрибасини фаол тарғиб этиш, ижтимоий соҳага йўналтирилган бозор иқтисодиёти вазифаларини рўёбга чиқариш борасидаги энг мақбул ва муқобил йўлларни излаб топишни рағбатлантириш;

телерадиоэшиттириш соҳасида кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, замонавий техника билан жиҳозлаш ҳамда кўрсатув ва эшиттиришларнинг илғор технологияларига ўтиш йўли билан дастурларнинг касб маҳорати даражаси ва сифатини ошириш, уларнинг жанр жиҳатдан хилма-хиллигини таъминлаш;

ҳудудий телерадиоэшиттириш бўлинмаларига амалий ёрдам бериш ва уларнинг фаолиятини мувофиқлаштириб бориш;

етакчи хорижий телерадиокомпаниялар билан ижодий ҳамкорлик қилиш, Ўзбекистонда уларнинг филиаллари ҳамда ваколатхоналари очилишига фаол кўмаклашиш.

5. Ўзбекистон Телерадиокомпанияси:

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан биргаликда, бюджетдан маблағ билан таъминлаш миқдорлари аста-секин камайтириб борилишини ҳисобга олган ҳолда, компаниянинг 2000 йилдан бошлаб ўзини ўзи пул билан таъминлашга босқичма-босқич ўтишига оид таклифларни бир ой муддатда ишлаб чиқсин ва тақдим этсин;

Молия вазирлиги ва Меҳнат вазирлиги билан биргаликда телерадиокомпания ходимлари меҳнатини меъёрлаш ва унга ҳақ тўлашнинг илғор шаклларига, яъни ходимлар меҳнатига тўланадиган ҳақ миқдори телекўрсатув ҳамда радиоэшиттиришларнинг амалдаги ҳажмига, сифатига, жанрларига ва рейтингига боғлиқ қилиб қўйилишини кўзда тутувчи шаклларига ўтиш тўғрисидаги низомни икки ой муддатда ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

6. Ўзбекистон Телерадиокомпанияси, унинг корхоналари ва ташкилотлари хўжалик, реклама ҳамда бошқа фаолиятдан тушган фойдадан олинадиган солиқдан 2000 йилгача озод қилинсин ва бўшайдиган маблағлар компаниянинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга йўналтирилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги Ўзбекистон телерадиокомпанияси, «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси ва Молия вазирлиги билан биргаликда, етакчи хорижий теле-, радио- ҳамда бошқа компаниялар орқали жалб этиладиган замонавий алоқа воситаларидан фойдаланган ҳолда, телевизион кўрсатувлар ва радиоэшиттиришларни мамлакатнинг барча минтақаларига тарқатиш бўйича умумдавлат дастурини икки ой муддатда ишлаб чиқсин ва Вазирлар маҳкамасига тасдиқлаш учун киритсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси телевидение ва радиоэшиттириш Давлат қўмитасини Ўзбекистон Давлат телерадиоэшиттириш компаниясига айлантириш тўғрисида» 1992 йил 7 январдаги Фармони ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 10 кун муддатда ушбу Фармонни амалга ошириш юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти — **И. КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
1996 йил 7 май

6 май куни Бишкекда Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон Президентлари — Ислом Каримов, Нурсултон Назарбоев, Асқар Акаевнинг навбатдаги учрашуви бўлди. Унда уч давлатлар ўртасида барпо этилган ягона иқтисодий макон бўйича шартноманинг бажарилиши, Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон Республикалари ўртасидаги ишлаб чиқариш кооперацияси, сув ва энергетика ресурсларидан биргаликда фойдаланиш масалалари муҳокама этилди.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ХАЛҚЛАРИ БИРЛИГИГА ҲЕЧ НАРСА РАХНА СОЛОЛМАЙДИ

Учрашув олдидан уч давлат раҳбарларининг холи суҳбати бўлиб ўтди.

Марказий Осиёда, хусусан, Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон давлатлари ҳудудида иқтисодий интеграцияни чуқурлаштириш мақсадида ягона иқтисодий макон барпо этилганига икки йил тўлди. Шу вақт мобайнида мазкур шартномада қатнашувчи давлатлар ўртасида иқтисодий иттифоқ асоси яратилди, иқтисодиётларни яқинлаштириш йўллари белгиланди. Ишчи кучи ва товарларнинг эркин ҳаракатланиши, келишилган ҳисоб-китоб, солиқ, божхона ва пул сиёсати ўтказиш борасида сезиларли натижаларга эришилди. Иқтисодиётларимиз, унинг баробарида халқларимиз бир-бирига янада яқинлашди. Марказий Осиё ҳамкорлик банки томонидан маблағ билан таъминланадиган 53 та аниқ лойиҳани ўз ичига олувчи интеграция дастури ишлаб чиқилди ва тасдиқланди. Унга мувофиқ, қўшма ишлаб чиқариш қувватлари ва бирлашмалари ташкил этилмоқда, Марказий Осиё умумий бозори шаклланмоқда.

Мазкур дастурни ҳаётга татбиқ этишда ягона иқтисодий маконда фаолият кўрсатаётган бир қанча корхона, фирма, бирлашма ва корпорацияларнинг фаол иштирок этаётгани учрашувда мамнуният билан таъкидланди.

Шу билан бирга, мазкур давлатлар Бош вазирлари Кенгашига, Давлатлараро кенгаш ижроия қўмитасига интеграция жараёнларини янада чуқурлаштириш, Марказий Осиёдаги уч давлат иқтисодиётини босқичма-босқич яқинлаштира бориш, ишлаб чиқариш кооперацияси имкониятларидан янада самарали фойдаланиш, ўзаро фойдали меҳнат тақсимотини жорий этиш борасида қўшимча чора-тадбирлар кўриш вазифаси юклатилди. Қозоғистон, Ўзбекистон ва Қирғизистон Республикалари ўртасида ишлаб чиқариш кооперацияси тўғрисидаги ҳужжат — бу эзгу ниятларни амалга оширишда муҳим омил бўлади.

Учрашувда уч давлатнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти заҳира кучлари таркибига кирувчи тинчликни қўллаб-қувватловчи батальонини тузиш ва «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастури доирасидаги машқларга тайёргарлик кўриш тўғрисидаги масала ҳам муҳокама этилди ва бу тўғридаги ҳужжат қабул қилинди.

Марказий Осиё халқлари азал-азалдан бир дарёдан сув ичади. Сув ва энергетика ресурсларидан биргаликда фойдаланиш ҳақидаги ҳужжат айнан ана шу ҳақиқатнинг яна бир карра тасдиғидир, десак хато бўлмас.

Марказий Осиёдаги уч давлат — Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон ўзи танлаган тараққиёт йўлидан бормоқда. Бу жараённинг ўзига хос ва умумий жиҳатлари ҳам талайгина. Шуни ҳисобга олиб, муайян мамлакатда кечаётган сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий жараёнлардан бу улкан ҳудудда истиқомат қилувчи халқларни огоҳ этиб туриш, қолаверса, ўзаро тажриба алмашиш мақсадида Президентлар «Марказий Осиё: интеграция муаммолари» журналини ташкил этишга қарор қилдилар.

Музокаралар сўнггида уч давлат раҳбарларининг матбуот конференцияси ўтказилди. Президентлар мазкур учрашув кун тартибига киритилган барча масалалар бўйича мавжуд муаммолар ҳал этилганини, бу борада экспертлар сидқидилдан меҳнат қилганини таъкидладилар. Ўзаро иқтисодий интеграция, ишлаб чиқариш кооперацияси жараёни изчил давом этишига ва йилдан-йилга чуқурлашиб боришига ишонч билдирилди.

Матбуот конференциясида Президент Ислом Каримов журналистларнинг саволларига жавоб қайтарар экан, жумладан, шундай деди:

— Ҳар қандай иттифоқ ёки ҳамдўстликларга қўшилиш ҳар бир давлатнинг ўз ихтиёри. Қозоғистон ва Қирғизистон тўрт давлат ўртасидаги ҳамдўстликка қўшилган экан, уларнинг бу қарорини ҳурмат қиламиз. Биз эса бу битимларга қўшила олмаслигимизни очиқ-ойдин баён этдик. Лекин ҳеч нарса, жумладан, кимнинг қандай иттифоққа қўшилгани ёки қўшилмагани ҳам, халқларимизнинг азалий бирлигига, Марказий Осиёда, аниқроқ айтадиган бўлсак, Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон иқтисодиётларини яқинлаштириш жараёнига рахна сололмайди. Биз азалий қардошлик, ҳамжиҳатлик, Марказий Осиё минтақасида тинчлик, барқарорлик ва осойишталикни мустаҳкамлаш йўлидан бораверамиз. Бу эзгу ниятимизни бугунги учрашувимиз ва унда қабул қилинган ҳужжатлар ҳам тасдиқлаб турибди.

...Учрашув сўнггида «Иссиққўл» сайёҳлик мажмуи ёнидаги «Манас маскани» хиёбонида Президентлар дўстлик ва ҳамкорлик рамзи сифатида арча дарахтлари ўтқаздилар. Арча — боқийлик рамзи. Марказий Осиё халқлари ўртасидаги дўстлик, ҳамкорлик дарахти гуллаб-яшнайверади, дейишга теран асос бор.

Президент Ислом Каримовнинг Бишкек сафарида Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, ташқи ишлар вазири А. Комилов, мудофаа вазири Р. Аҳмедов ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилди.

Аҳмад ТОШХЎЖАЕВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент—Бишкек-Тошкент.

«ҲАММАСИ ҲАВАСДАН БОШЛАНАДИ»

Тошкентда теннис кунлари

Хабар бериб ўтганимиздек, 6 май куни Тошкентдаги «Динамо» теннис саройида анъанавий «Ҳавас» турнирининг очилиш маросими бўлиб ўтди. Эрта тонгданоқ байрамона тантаналар билан бошланган бу маросим иштирокчиларга беллашув олдидан янгича руҳ, хушкайфият бағишлади.

Маросим якунланиши биланоқ ўйинчилар — вилоят, шаҳар, туман ҳокимлари, вазирлар, қўмита раислари, йирик корхона раҳбарлари белгиланган тартибда мусобақани бошлаб юбордилар.

Турнир қизғин курашларга бой бўлиш билан бирга, дўстона, байрамона руҳда ўтмоқда. 6-7 май кунлари финал йўлланмаси учун саралаш турлари ўтказилди. Гуруҳларга бўлинган спортчилар орасидан кучли саккизликлар аниқланди. Айниқса, сўнгги саккизлик учун кураш ниҳоятда кескин ва машаққатли ўтди, десак янгилишмаймиз.

Икки кун давом этган саралаш ўйинларидан сўнг саккиз киши ярим финалга чиқди. Улар «Юнусобод» спорт мажмуининг теннис кортларида учрашдилар. Ярим финалчилар — Ўзбекистон Бош вазирининг ўринбосари Мираброр Усмонов, Миллий хавфсизлик хизмати раиси Рустам Иноятов, Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Равшан Файзуллаев, Тошкент шаҳар ҳокимнинг ўринбосари Рустам Шоабдураҳмонов, Соғлиқни сақлаш вазири Шавкат Каримов, Жиззах вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари Комил Қобилов, «Тошшаҳарйўловчитранс» уюшмаси бошқарувининг раиси Рўзи Ҳикматуллаев ва Тошкентдаги Мирза Улуғбек тумани ҳокими Шавкат Мирзиёевлардир.

Финалга қадар бўлган ўйин натижалари ва учрашув қонун-қоидалари, умуман бу вақт мобайнида мусобақани қандай руҳда ўтгани ҳақида сўзлаб беришни биз турнир

бош ҳаками Г. Дашевскийдан илтимос қилдик.

— Тўғрисини айтганда, — дейди бош ҳакам Г. Дашевский. — Турнир қандай тантанавор руҳда бошланган бўлса, ҳозирга қадар шу байрамона руҳ ўйинчиларимизни, томошабинларимизни тарк этмади. Шунингдек, мусобақада биз ўйинчилар учун имтиёзлар яратиб беришни, уларни ўйин тажрибаларини ҳам ҳисобга олдик. Гуруҳларга бўлишда спортчиларни неча йилдан бери шуғулланаётганликлари, тажрибалари эътиборга олинди. Энг асосийси, биз бош мақсадимиз—теннисни саломатлик учун фойдасини, инсонга ҳамиша руҳий тетиклик, хуш кайфият бахш этишини масъул ўртоқларга амалда кўрсатишга муваффақ бўлдик.

Дарҳақиқат қизғин кураш бораётган теннис майдонларидаги иштирокчиларнинг барчаси хушчақчақ, руҳан тетик.

Теннис баҳсида шижоат билан қатнашган Қашқадарё вилояти ҳокими ўринбосари Эркин Абзалов шундай деди:

— Теннис билан олти ойдан бери шуғулланаман. Шу вақт мобайнида бу спортнинг инсон ҳаётида, ғоят муҳим аҳамият касб этишига амин бўлдим. Тўрт учрашув ўтказган бўлсам, учтасида ғалаба қозондим.

Финалга йўлланма олган омадли ўйинчилардан бири Миллий Хавфсизлик хизмати раиси Р. Иноятов.

Спортнинг бу тури катта руҳий ҳам жисмоний тетиклик берди. Авваламбор шундай ажойиб турнир шахсан Президентимиз И. Каримов ташаббуси билан амалга оширилганлиги ўйинчиларга ўзгача руҳ бағишлаганлигини таъкидлаб ўтиш зарур.

Ҳаётда ҳаммаси ҳавасдан бошланади, бу турнирнинг «Ҳавас» деб аталиши ҳам бежиз эмас..

«Юнусобод» теннис кошонасида ўтадиган финал учрашувлари ғоятда кескин бўлиши кутилмоқда. Юқорида кўриб ўтганимиздек финалга йўлланма олган спортчиларнинг деярли барчаси Тошкент шаҳри вакиллари, бу эса теннис Тошкентда оммавийлашиб бораётганинидан дарак беради.

Эслатиб ўтамиз. Финал ўйинлари «Юнусобод» теннис кошонасида эрталаб соат 8.30 да бошланади.

А. БОБОЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1996 йил 7 майда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми, 32,53 млн АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати 37,45 сўм даражасида қайд этилди.

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шохобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан сотиб олишда воситачилик ҳақи олинмайди.

АЗИЗ ДЎСТЛАР!

«Туркистон» газетаси учун 1996 йилнинг иккинчи ярмига обуна давом этмоқда.

Нашр индекси:

Якка обуначилар учун — **64607**

Ташкилотлар учун — **64633**

СИНОВДАН ЎТГАН ҚАРДОШЛИК

Туркия Республикаси Президенти Сулаймон Демирэлнинг мамлакатимизга расмий ташрифи бошланди. Ташриф арафасида «Жаҳон» Ахборот агентлигининг мухбири Н. МУҲАММАДИЕВ Туркия Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Эрдўғон Айтун билан суҳбатлашди. Қуйида ана шу суҳбатни эътиборингизга ҳавола қиламиз.

— Ўзбекистон билан Туркия икки қардош мамлакат, қадим тарихга эга бўлган туркий халқларнинг икки улуси ўзбеклар ва турклар ватан қилган замин. Асрлар давомида халқларимиз бир-бирига интилиб яшаган. Энг оғир замонларда ҳам икки ўртадаги иқтисодий ва маданий алоқалар узилиб қолган эмас. Жаноб Элчи, икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик алоқаларининг ҳозирги ҳолатини қандай баҳолайсиз?

— Аввало, шуни айтишим керакки, Ўзбекистоннинг мустақилликка эришувини турклар жуда катта қувонч билан кутиб олдилар. Чунки йиллар давомида узилиб қолган қардошлик алоқаларини қайта тиклаш имконияти пайдо бўлди. Шунинг учун ҳам Ўзбекистонда Ислом Каримов бошчилигида амалга оширилаётган иқтисодий ва ижтимоий ислоҳотларни ватандошларим хайрихоҳлик билан кузатиб турибдилар ҳамда қўллаб-қувватламоқдалар.

Мамлакатларимиз ўртасидаги иқтисодий алоқалар миқёси йилдан-йилга кенгайиб боряпти. Бу албатта бежиз эмас. Давлатларимиз ўзаро манфаатли ҳамкорликни ҳар томонлама рағбатлантирмоқда. Туркияда ҳам, Ўзбекистонда ҳам ишбилармонларга кўплаб имтиёзлар берилган. Икки мамлакат ўртасида иқтисодий масалалар бўйича қўшма комиссия таъсис этилган. Унинг дастлабки йиғилишини ўтказишга ҳозирлик кўрилмоқда.

Бундан бироз илгарироқ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Туркиянинг катта фирмалари Ўзбекистонга келмаётганини, ҳамкорлик асосан кичик корхоналар ва тижорат-воситачилик доирасида бўлаётганини афсусланиб гапирган эди. Эндиликда бу аҳвол тубдан ўзгараётганини кўриб турибмиз. Туркиянинг энг машҳур «Коч». «Гама», «Аларко», «Айсель», «Юксель». «Яшар холдинг» сингари компания ва фирмалари Ўзбекистон бозорига дадил кириб келмоқдалар, республика саноатининг етакчи тармоқларига сармоя сарфламоқдалар. Жумладан, «Коч» компанияси Самарқандда автобуслар ишлаб чиқаришни мўлжаллаяпти. «Гама» нефть маҳсулотларини қайта ишлаш, «Аларко» сигарет ишлаб чиқаришда ҳамкорлик қилиш бўйича шартномалар имзолаяти. «Айсель» ва «Юксель» фирмалари қурилиш соҳасида муваффақиятли иш олиб боряптилар. Ҳозирги пайтда 200 дан ортиқ ўзбек-турк қўшма корхонаси, юз фойиз турк сармоясига асосланган корхоналар ва турк фирмаларининг ваколатхоналари ишлаб турибди. Ўтган йили ўзаро савдо миқёси 200 миллион АҚШ долларидан ҳам ошиб кетди.

Албатта ҳали бу соҳада мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланилаётгани йўқ. Сулаймон Демирэл жанобларининг ташрифи ўзаро ҳамкорлик алоқаларига янги равнақ бахш этиши шубҳасиз.

— Халқларни бир-бирига яқинлаштиришда адабиёт ва санъатнинг аҳамияти ниҳоятда катта. Кейинги бир неча йил ичида ўзбек адабиётининг энг яхши намуналари турк тилига таржима қилинди, санъаткорлар ва адибларнинг ўзаро сафарлари яхши анъана бўлиб қолди. Мамлакатларимиз ўртасидаги маданий ва илмий соҳалардаги ҳамкорлик хусусида ҳам гапириб берсангиз.

— Бу йил Туркияда Наврўз байрами кенг нишонланди. Тантаналарда Ўзбекистондан 30 кишилик фольклор гуруҳи иштирок этди. Ўзбек рассомларининг кўргазмаси намойиш этилди. Анқара кино фестивалида эса Ўзбекистон кино усталари «Юлдузимни менга бер, осмон» номли бадиий фильм билан қатнашишди. 19-26 апрель кунлари Туркияда ўтказилган халқаро болалар байрамида ўзбекистонлик 25 бола иштирок этди. Туркиялик таниқли санъат усталари — пианиночи Руё Танер, хонанда Жўшқун Сабоҳ ҳамда «Анадўлу» ейли чолғу квартетининг Ўзбекистондаги гастроллари ҳам катта муваффақият қозонди. Туркияда ҳам, Ўзбекистонда ҳам бу йил биргаликда ўтказиладиган яна кўплаб маданий тадбирлар белгиланган.

Турк ва ўзбек олимларининг биргаликдаги илмий тадқиқотлари ҳам самарали бўляпти. Ўтган йили бир гуруҳ ўзбек олимлари туркий халқлар тарихи ва адабиёти бўйича махсус дарсликлар ёзишда иштирок этдилар. Айни пайтда, ўндан ортиқ ўзбек олими Туркиянинг турли университетларида илмий тадқиқот билан машғул. Маориф соҳасини оладиган бўлсак, икки мамлакат олий ўқув юртлари ўртасидаги ўзаро алоқаларни. Туркияда таълим олаётган ўзбек талабалари ва Ўзбекистон ўқув даргоҳларидаги турк талабаларини, Ўзбекистонда фаолият олиб бораётган ўзбек-турк лицейларини мисол қилиб келтириш мумкин.

— Сулаймон Демирэл жанобиолийлари 1992 йил апрель ойида илк дафъа Бош вазир сифатида юртимизга келган ва бир қанча битимларнинг имзоланишида бошқош бўлган эдилар. Энди Президент сифатида ташриф буюрмоқдалар. Ана шу олий даражадаги ташриф дастури ва имзоланадиган ҳужжатлар билан қисқача таништириб ўтсангиз.

— Президентимизнинг ташрифидан асосий мақсад мамлакатларимиз ўртасидаги қардошлик ришталарини янада мустаҳкамроқ боғлашдан иборат. Сулаймон Демирэл билан бирга давлат вазири Айваз Гокдемир, маданият ишлари вазири Огоҳ Октай Гюнар, экология вазири Мустафо Тошарнинг келиши кутилмоқда. Шунингдек, парламентнинг 5 депутати келади. Делегация таркибида 50 га яқин йирик фирма ва компаниялар раҳбарларининг борлиги иқтисодий ҳамкорликка алоҳида эътибор берилаётганидан далолатдир. Ишбиламонлар орасида «Коч» гуруҳи раҳбари Инан Кирач. «Яшар холдинг» раҳбари Салжуқ Яшар, «Аларко» раҳбари Узеир Гариҳ, «Гама» раҳбари Эрол Учар, «Айсель» раҳбари Гювен Сазак, Туркиядаги энг йирик супермаркетлар соҳиби Мехмет Байандик ва бошқалар бор. Ўзбекистон Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги туркиялик ишбилармонлар учун қизиқарли учрашувлар ўтказишни мўлжаллаган.

Ташриф мобайнида икки мамлакат президентларининг олий даражадаги учрашуви ва музокаралар, бир қанча ҳужжатларни имзолаш маросими бўлиб ўтади. Жумладан, ўзбек-турк муносабатларини мустаҳкамлаш ҳақида Қўшма Баёнот, икки томонлама солиқ солмаслик ҳақида ва атроф-муҳит муҳофазаси ҳақида битимлар имзолаш кўзда тутилган. Шунингдек, мамлакатимиз раҳбари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида халқ ноиблари билан учрашади, «Ташкўчавто» ўзбек-турк қўшма корхонаси, Республика Биржа маркази, «Ташкентленд» боғини бориб кўради, буюк ўзбек шоири Алишер Навоий ҳайкали пойига гулчамбар қўяди. Сафар якунида Самарқанд шаҳрининг қадимий обидалари билан танишув режалаштирилган.

Шахсий фикр

ВАТАН — КЎНГИЛ МУЛКИ

Инсон зоти борки, бу ёруғ дунё неъматларидан баҳраманд бўлишига умрини бахшида этган ота-онасини суйиб, ардоқлайди. Бу — табиий. Аммо кўнгли иймонга ташна бўлган инсон ҳаргиз, «ота-онамни яхши кўраман», дея ошкора жар солиб гапирмайди. Борди-ю, шундай қилса, эшитган мардум бошқача хаёлга бормоғи тайин. Чунки, инсоннинг ота-онага бўлган меҳри, аввало, зиммасидаги фарзандлик бурчи ва вазифасини қай тариқа адо этишига боғлиқ. Аммо бу бурч ва вазифа шу қадар улканки, шу чоққа қадар уларни тўла-тўкис адо этган зотни ҳеч бир кас кўрмади. Бинобарин, ота-онани рози этиш йўлидаги хизматидан кўнгли у қадар тўлмаган инсон, табиийки, уларга бўлган муҳаббатини достон қилиб ўтиришдан бироз тортинади. Бизнингча, Ватанни севганлар ҳам шундай. Ватанпарварлик ҳақида гўзал ва теран гапларни айтиш, Ватан таърифини тунни тонгга улаб шеърлар битиш осон, аммо зарур фурсатда юрт шаъни дея майдонга тушиш, ғаним ўқининг балогардони бўлиш учун катта жасорат керак. Жасорат эса иймон маҳсули. Ҳазрат пайғамбаримиз Муҳаммад саллоллоҳи алайҳи вассаллам бежиз, «Ватанни севмоқ — иймондандир» демаганлар.

Биламиз, собиқ иттифоқ даврида ҳам ватанпарварлик хусусида кўп яхши гаплар гапирилар эди. У тузум таърифига битилган шеър ва қўшиқлар садоси ҳали қулоқларимиз остидан батамом кетиб улгургани йўқ. Маълум бўладики, ватанпарварликни қуруқ сўзда ифода этиш мушкул. Маълум бўладики, советлар давридаги ватанпарварлик сохта ва юзаки ташвиқотдан иборат экан. Бу ташвиқот СССРни яккаю ягона, мислию қиёси йўқ зўровон, жаҳондаги ҳеч бир куч билан ҳисоблашмайдиган, инсонлар қалбидаги Оллоҳ ишқини сўндириб ўрнига ўзи худо бўлиб олган тузум сифатида таъриф этарди. Бу давлат ер юзи қуруқлик сатҳининг бешдан бир бўлагини эгаллагани, ҳудуди икки минтақага чўзилгани, бир буржида тонг отса, бошқасида кун ботиши, бағрида беҳисоб дарё ва кўллар, денгиз ва кўрфазлар чайқалиб, бепоён ўрмону далалар ястаниб ётиши таъкидлангани таъкидланган эди. Хўш, буларнинг барчасидан оддий фуқарога бирон бир наф бормиди? Ахир, мовий денгизу кўллар, хушҳаво гўшаларнинг ҳузурини мудом ўзгалар кўрарди. Бинобарин, улар Ватанни айнан ўша табиий бойликларнинг ҳузуридан иборат деб тушунар эдилар. Аммо СССР деган улкан ҳудудда ҳузур-ҳаловат нелигини билмаган, боши қора меҳнатдан чиқмаган одамлар ҳам чор-ночор кун кўрарди. Хўш, киши умрида оёғи етмайдиган, ҳатто вақти-соати келиб боришини ҳам тасаввур қилолмайдиган ўлкаларни Ватан дейиши иймон ақидасига мос тушадими?.

Тўғри, Оллоҳнинг мулки бўлган жамийки манзилу макон — инсонга ватан. Аммо бу ҳақиқат барча иймон йўлини тутган ҳолатдагина реал имкониятга айланади.

Сир эмас, халқимизнинг анчагинаси қишлоқда яшайди. Кўпчилигимизнинг болалигимиз чанг-тўзон кўчаларда кечган. Табиийки, у ерларда дарё ҳам, денгиз ҳам, тонготар, кунботар ўлкаларга хос иқлим ҳам бўлмаган. Лекин туғилган ва voyaга етган маскан СССР дея таърифланган мавҳум ҳудуддан минг чандон қадрлироқ бўлиб келган.

Таъкидлаш жоизки, СССР давридаги ватанпарварлик тарбиясининг иккита ғоят зарарли жиҳати мавжуд эди. У тарбия, аввало, инсонни ўз юртидан, қадрдон тупроғидан совутишга, ундан бездиришга қаратилган эди. Собиқ тузум мафкураси ватанпарварликка урғу берар экан, мудом Москва, Ленинград ёхуд Россиянинг бошқа шаҳарларидаги табиий ва техникавий мўъжизаларни, рус олимлари, шоир ва ёзувчиларининг ихтирою кашфиётларини ибрат тимсоли, ватан рамзи сифатида ташвиқ этар эди. Шубҳасизки, бундай ташвиқот мамлакатнинг чекка-чекка ўлкаларида истиқомат қилган аҳоли кўнглига ғулғула солар ва «қуриб кетсин, бизлар қачон ўшандай ҳаётга эришар эканмиз, бундай яшаш жонга тегди, ўша ёқларга бош олиб кетвормасам, бу ерларда менга кун йўқ» деган каби кайфиятни уйғотар эди. Шу боис, кўпчилик яхши яшаш умидида ўзини марказий шаҳарларга урарди. Бола-чақасини кўзи қиймаган, уларга нисбатан иймони собит зотлар турмушнинг бор юкини елкага ортиб ғурбат карвони — ҳаёт ғилдирагини тортиб юраверарди. Иймон ҳаловатини денгизу дарёлар соҳилидаги роҳат-фароғатдан, улкан шаҳарлардаги қулай шароитдан афзал билган шундай зотлар туфайли халқимиз коммунистик мафкуранинг кучли ва маккор тарғиботи даврида ҳам ўзбекона юртсеварлигини ташламади, ўз уйи — ўлан тўшаги бўлиб қолаверди.

Советча ватанпарварлик тарбиясининг яна бир зарарли жиҳати шунда эдики, у барчани ёлғонга ўргатар, риёкорликни рағбатлантирар эди. Мадомики, энг олий неъмат — Ватан ҳақида ёлғон гапириш, мунофиқлик қилиш айбга йўйилмас экан, демакки, ҳар не муборак нарса хусусида ҳам алдовга бориши мумкин деган ақида шаклланган эди. Оқибатда мунофиқлик, макр-ҳийла, ёлғон сафсата авжига чиқди. Бугунги Россиядаги империяпараст кучларнинг собиқ СССРни тиклашга доир васвасаларига ҳам шу нуқтаи назардан қарамоқ лозим шекилли. Бу тоифа одамлар ростлик ва тўғрилик ҳукм юргизган муҳитда тирикчилик қилишга кўникмаган. Бинобарин, улар ёлғон ва алдовга асосланган тузумни қўмсамоқдалар.

Айрим давра ва анжуманларда мунофиқлик дардига мубтало бўлган касларнинг таваллосини эшитиб қоламиз: «Собиқ мустабид тузум даврида, — деб гап бошлайди улар, — бизга ҳам анча тазйиқ ва зуғумлар бўлган эди». «Ахир, мустабид тузум» деган гапнинг ўзи зулм билан бошқариладиган жамият дегани эмасми? Ҳамонки, бутун жамият зулм ва хўрлик остида яшаган экан, энди бу зулм ва хўрликка бир-икки киши эгалик даъвосини қилиб, қаҳрамон бўлиб олишни кўзлаётганини нима деб баҳоласак бўлади? Бу ҳам ватанпарварликми? Ундай бўлса, собиқ тузумда фақат фалончи фалончи жабр кўрди-ю қолган барча роҳат-фароғатда яшади, деб хулоса чиқармоқ лозимми? Кечаги кулфат ҳисобидан даромад қилиб яшаш уят. Бугун шунга йўл берсак, эртага яна кулфатимизни тилаб, даромад қилиш пайида бўладиганлар кўпаяди. Албатта, Ватан учун кўпдан-кўп юртдошларимиз жабр чекди. Лекин, унутмайликки, айнан шундай зотлар шарофатидан юртимиз истиқлолга эришди.

Ватанпарварлик — юртни севиш, эъзозлашгина эмас. Юртимизни хориждан келган сайёҳлар ҳам севади. Эътибор берсангиз, улар «юртингизни яхши кўриб қолдим», «бу ер менга ёқди» деган гапни кўп ишлатадилар. Лекин уларни Ўзбекистон ватанпарварлари дея олмаймиз-ку! Ватанпарварлик — бурч, масъулият. Ватанпарвар бўлиш учун чиройли гапириш, жимжимадор шеър ёзиш шарт эмас.

Ўз тинчини ўйлайдиган одам, аввало, оиласининг тинчини ўйлайди. Оиласининг тинчини кўзлаган, табиийки, Ватанининг тинчини кўзлайди. Аммо СССР давридаги ватанпарварлик тарбияси тескари асосга қурилган эди. У аввло Ватан учун, кейин ўзинг учун кураш, аввал умумманфаатни ўйла, кейин ўз манфаатингни, дея таълим берарди. Ҳолбуки, инсон ўзини англамай туриб ўзгани англолмайди, дастлаб ўз эҳтиёжини қондирмаса, ўзгалар эҳтиёжи ҳақида ўйлаши ҳам маҳол.

Бугун юртимиз озод бўлиб, истиқлолга юз тутгани ҳақида кўп гапирамиз. Аммо, тан олмоқ керак бу озодликни фақат мол-дунё йиғиш имконияти деб билган ва руҳи, онгу шуурини бойликка банди этганлар ҳам кам эмас. Уларнинг истиқлоли — доллар! Ватан кўнгил мулкига айланмас экан, руҳ ва вужуд тутқунлигидан батамом халос бўлмоқ мушкул.

Бугун инсоний жамият қуриш йўлига тушдик. Бузилган қадриятларимиз асл ҳолига қайта бошлади. Бинобарин, Ватан, ватанпарварлик туйғулари янгича аҳамият касб этди. Унутмайликки, энди ўзимиз қандай бўлсак, Ватанимиз ҳам шундай ҳолатда бўлади. Бинобарин, Ватан тақдири — бизнинг тақдиримиз.

Муртазо ҚАРШИБОЙ.

Журнал тақдимоти

Республика Олий хўжалик судида ойлик ижтимоий-ҳуқуқий, илмий-марифий «Хўжалик ва ҳуқуқ — Хозяйство и право» журналини таништириш маросими бўлди. Унда Республика ҳуқуқни муҳофаза қилиш ташкилотлари вакиллари, оммавий ахборот воситалари ходимлари қатнашди.

Маросимда сўзга чиққанлар мамлакатимизда мулкнинг турли шакллари қарор топаётган ҳозирги шароитда бу борада фаолият юритиш йўл-йўриқлари ҳамда қонунчиликдаги янгилик ва илғор тажрибалардан ўз вақтида бохабар бўлишда Республика Олий хўжалик судининг янги нашри муҳим ўрин тутишини қайд этдилар. Зеро, ўзбек ва рус тилларида чоп этилаётган журнал саҳифаларидаги иқтисодиёт ва уни бошқариш масалаларига бағишланган, хўжалик юритиш жараёнида вужудга келадиган низоларни ҳал этиш юзасидан хўжалик судлари фаолияти тўғрисидаги ҳамда халқаро алоқалар мавзуидаги мақолалар мутахассислар, корхона ва ташкилотлар раҳбарларида — барча мухлисларда қизиқиш уйғотиши табиий.

Янги журнални таништириш маросимида Республика Президентининг матбуот котиби Мурод Муҳаммад Дўст сўзга чиқди.

Маросимда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси, назорат инспекцияси раҳбари Е. Жалолов иштирок этди.

Баҳор кириши билан деҳқоннинг ҳамкорлари бўлган техника ходимларининг ташвишлари кўпайиб қолади. Албатта-да, меҳнатнинг энг биринчиси ҳам, энг оғири ҳам шу техникага юклатилади. Техниканинг қанчалик соз бўлиши, эртаги хирмоннинг чекини белгилаб беради. Буни яхши англаган Ғаллаорол тумани қишлоқ хўжалик машиналари таъминоти ва таъмирлаш корхонаси созловчи муҳандислари иқтисодий қийинчиликларга қарамасдан экиш агрегатларини ва мавжуд 216 та ўриш комбайнларини тўла таъмирдан чиқардилар.

Суратда: чапдан созловчилар Г. Жуманов, А. Аҳмедов ва моҳир пайвандчи Ҳ. Аҳмедовлар иш пайтида.

Шоназар ИБРАГИМОВ сурати.

МОЗИЙДАН КЕЛАЁТГАН АКС-САДО

«Эй туркий халқим, тепадан осмон босмаса, пастдан ер ютмаса сенинг давлатингни ким буза олади?»

ЎРХУН БИТИКЛАРИДАН.

Турон замин ўз тарихи мобайнида нималарни кечирмади. Бу юрт неча бор таланди, неча бор топталди. Юртнинг қанча мард ўғлонлари эрк дея шаҳид кетдилар. Бунга тарих гувоҳ. Улар ўз авлодларига шу муқаддас Ватанни озод ҳурлигича қолдириш учун курашдилар. Бу замин ҳамиша вақтинчалик эсанкирашлардан ҳоли бўла олиб, дунё узра ўзининг нималарга қодир эканлигини кўрсатиб келган.

Биз шу заминнинг бугунги авлодлари Ватан ва миллат озодлиги йўлида тўкилган шаҳидлар қони қадрига ета оламизми?! Асрлар давомида миллат руҳи эътиқод бўлиб келганлигини англай оламизми?

«Эй, туркий халқим, тепадан осмон босмаса, пастдан ер ютмаса сени давлатингни ким буза олади!?» — дея ҳайқиради бизга асрлар оша, миллат ва халқ кучига имон келтирган, ўтмишда ярим дунёни титратган туркий хоқонликнинг эрксевар ўғлони Билги Хон. Бу хитоб бир зум шуурингизни карахт қилиб қўйиши табиий. Миллатни руҳ даражасига кўтарувчи, ўтмиш ва келажак орасидаги мангу барҳаёт сўзлар.

Туркийда сўзланг, бу тилда сўзлаганларни Тангри улуғлагай дея уқтиради яна бир туркий донишманд.

Мозийдаги бу қудратли миллатга ким раҳна солди? Нега миллат туйғуси беқарорлашди. Биз нималарни бошдан кечирмадик...

Ўтмишда ёвлар бутун бир миллатни Ер юзидан йўқотмоқчи бўлсалар, қатлиом — қирғин уюштиришган. Бирор тирик жон қолмагунча қилич дамидан ўтказишган. Тарих ортда қолди, ҳаёт илгарилаб кетмоқда. Кейинчалик бу ибтидоий усул «замонавий» тус ола бошлади. Энди ёппасига қирғин эмас, «маданиятли» қирғин амалга ошириларди. Миллат ўтмишидан, эътиқодидан, дини, руҳи, маданиятидан маҳрум қилинадиган бўлди.

Айнан шундай муқаддас туйғулар илдизига болта уриларди. Инсон маънан фалаж қилинди. Бизга она сути билан кирган руҳ қувғин қилинди. Тарих йўқ. Болаларимиз ўз ўтмишимизни эмас, Рим, славянлар тарихини ўргана бошлашди. Даврлар мобайнида эътиқодимизни бирлаштириб келган уйғунлик парчаланди. Фақат бир нарсага, бизни батамом тилимиздан жудо этишга улгуришмади холос.

Бугун қанчалар тиришма кўкка — Тангрига илтижо қилаётган аждодлар руҳини хотирангда тиклай олмайсан. Аро йўлдасан. Теграңгда жасоратга тўлиқ руҳлар кезинади. Бетоқатсан, уйғунлик қидирасан. Тарих саҳифалари кўз ўнгингдан ўта бошлайди. Алп. Эр Тунга, Салжуқийлар, Қорахонийлар, Чингизийлар, Темурийлар... Шайбонийлар...

Бизни шунчалар қайтадан ясашдики ўз маданиятимизга ноёб бир экспонат сингари қарай бошладик. Фақат Оврўпо маданиятини, славян тарихини, тилини ўрганган одамгина зиёли деб атала бошланди. Ҳатто бугун ҳам бундай баъзи маданиятли зотлар миллат замирига тушуниб етмаяптилар. Ўз тарихидан ғурурланишга ҳадди сиққан инсонлар эса, аксинча маданиятсиз «миллатчи» сафига қўшилиб жамиятга кераксиз «унсурлар» сифатида «қатлиом» қилинди. Энди қирғин фақат шундай «миллатчиларга» нисбатан уюштириларди. Туркистон Чор Россияси томонидан босиб олинганда ҳам маълум маънода ўз эътиқодларини сақлаб қолган халқ (эрксизлик комига тушсада) машъум революция бошланиши биланоқ беаёв равишда қизиллаштиришга ўтилди. 20-30 йилларда Туркистон неча мард ўғлонларини шаҳидликка бергани ҳаммамизга маълум. Биз 70 йил «қизиллаштиришни» бошдан кечирдик. Бу, бир инсон умрига тенг вақт. Бу вақт мобайнида қанча «қўлбола» авлодлар етиштирилиши мумкин эди. Бой берилган маънавий узилишни, руҳий уйғунликни баркамоллаштириш энди осон кечмайди албатта.

Қадимда туркона руҳ унинг эъзози қанчалик юксак фахр билан тилга олинганини бугунги авлод онгига, шуурига сингдирмоғимиз лозим бўлади. Урхун битикларида миллатга бўлган ишонч, муҳаббат шундай ифодаланади: «Тепада мовий осмон, пастда қора ер яратилгач, инсоният болалари бунёд этилди. Улар устида эса Тангри бизнинг боболаримиз Бумин ва Истими хоқонларни ҳукмрон этиб яратди». Бу боболаримизнинг ҳаётий фаолияти бошқа мавзу, ҳозир биз учун муҳими аждодларимизда бўлган миллатга нисбатан фахр, ишонч туйғусини ўз қалбларимизда янада баркамоллаштиришдир.

Тил ҳақиқатда инсонга ато этилган олий неъматлардан бири. Шунингдек, у миллат даражасининг асосий белгиси ҳамдир. Бугун биз Ўзбекистонда яшаётиб дунёнинг турли бурчакларида яшаётган, ҳатто Олтой чўққилари ортидаги элатдошларимиз билан ўз она тилимизда сўзлаша оламиз. Мақсадимиз, дилимиз ниятимиз бир эканлигини англаймиз. Бир-биримизни қўллаб қувватлаган ҳолдагина юксаклик, уйғунлик сари боришимиз мумкин.

Ўзбекистон Президенти, биз асрлардан бери эт ва тирноқ сингари яшаб келаётганимизни ва бундан буён ҳам ўзаро ҳамкорлик воситалари билангина ривожланишига эришишимизни кўп бор таъкидлаган эди. «Туркистон умумий уйимиз» шиори остидаги қурултойни айнан, Тошкентда ўтказилиши ҳам бежиз эмас. Унда иқтисодий ва маданий ривожланиш масалалари ва бу йўлда эришилган ютуқлар муҳокама қилинган эди. Шу йилнинг 12 январида Ўзбекистон, Қирғизистон, Қозоғистон Президентлари Кўкчатов вилоятида учрашиб ўзаро иқтисодий алоқалар, ҳамкорлик, Марказий Осиёда иқтисодий интеграция жараёнининг 2000 йилга қадар бўлган дастурини муҳокама қилиб олишганди.

Россия Думаси томонидан чиқарилган қарор МДҲ мамлакатлари ҳаётида катта шов-шувга сабаб бўлди. Ўзбекистон халқи бу қарорга нисбатан дарҳол ўзининг кескин фикрини билдирди. Эндигина руҳий ва маънавий уйғунлигимизни топа бошлаганимизда, бизни яна ўша фалаж тузумга қайтаришга уринмоқчи бўлишганлари жуда кулгили. Биз ўзимизга хос туркона соддадиллик натижасида кўп йиллар «устаси фаранг сиёсатчиларнинг» қулларида қурбон бўлиб келдик. Бугун ҳам қондош биродарларимиз ҳудуди бўйлаб қулоч ёзаётган бу совуқ шарпадан имкон даражасида эҳтиёт бўлмоғимиз шарт. Чунки ҳаётимиз давомида бу тузумнинг қандай найрангларга қодир эканлигига амин бўлганмиз.

Фарғона фожеаси, Ўшдаги биродаркушликлар ҳали халқимизнинг ёдидан чиққани йўқ. Бу фожеа унинг асорати бугун ҳам дилни оғритади. Унда кимнинг қўли борлиги ва кимлар томонидан уюштирилганлиги ҳам ҳеч кимга сир эмас. Бу калтабин тузумдан кўп нарсаларни кутиш мумкин эди ва бугун биз ўз эркимизни, мустақиллигимизни баралла туриб ҳимоя қилар эканмиз, ёнгинамизда шундай «найрангбозлар сиёсати» яна жонланаётганини эътиборга олмоғимиз керак. Бир-биримизга ишонч, фахр туйғуси билан қараб, уйғунлик касб этишимиз зарур бўлади. Баъзи бир сиёсатдонларнинг фикрига қараганда Россиядаги мустамлакачиликка асосланган сиёсий тузум Европа демократик сиёсатига нисбатан роппа-роса 500 йил орқада қолаётган экан. Янги чиқарилган қарор эса бу муддатни яна қанча орқага суриши номаълум. Касофати эса нафақат Россияни ўзига балки бошқаларга ҳам етади.

Аммо шу ўринда турк хоқонлигининг хони Йоллиг Текиннинг сўзларини эслатиб қўймоқчимиз: «У, туркий беклар, ҳеч қачон ёғийнинг ширин сўзларига ва баландпарвоз ваъдаларига учманг» деган эди у.

Тангри ҳам ўз инъомини фақат суйган бандаларига раво кўрар экан. Ўзбекистон халқи бу инъомни ҳеч кимга бериб қўймайди! Бу йўлда уни эрк дея шаҳид кетган ўғлонлари, унинг ватанпарвар жаҳонгир ўтмиши руҳи ҳамиша қўллаб-қувватлайди!

А. БОБОЕВ.

«Туркистон» мухбири.

1945 1996 ОТАЛАР ЖАСОРАТИ УНУТИЛМАЙДИ

9-Май — Ғалаба куни

Миннатдорчилик

Иккинчи Жаҳон уруши тарихга айланганига ҳам ярим асрдан ошди. Рейхстагга Ғалаба байроғининг тикилганига ҳам 51 йил тўлибди. Эллик бир йил айтишга осон. Бу салкам бир инсон умри.

ҒАМХЎРЛИКДАН БОШИМИЗ ОСМОНДА

Урушни эслаш биз собиқ жангчилар учун ҳамиша оғир кечади. Уруш сўзини эшитишим биланоқ, қалбимда титроқ туради. Беаёв жангларда қанчалаб навқирон йигитларимиз ҳалок бўлмаган дейсиз. Қанчалаб келинлар бева қолмади. Аммо кўпгина аёллар ҳамон ўз ёрларини кутмоқда. Ҳали ҳам кўпгина инсонлар умид билан яшамоқда.

Уруш бошланганда биз тенгилар ўн саккиз баҳорни қаршилаган эдик. Биринчилар қатори қисқа тайёргарликдан сўнг, фронтга жўнадик. Мен Москва остонасидан душманни то Берлингача қувиб борган жангчиларданман. Ўша оғир дамларда Ғалаба кунини қанчалик интиқлик билан кутганимизни билсангизлар эди. Буни сўз билан таърифлаш қийин. Ғалаба сўзини эшитганимизда кўзларимиздан оққан севинч ёшларини айтишга тил ҳам лол. Ҳозир ҳам бу воқеани эсласам, юрагим хапқириб кетади. Мана, ўша кунлар ҳам хотирага айланди.

Йиллар шафқатсиз, деган гап бор халқимизда. 51 йил орасида қанча-қанча уруш қатнашчилари орамиздан кетди. Сафимиз йил сайин сийраклашиб бормоқда. Қишлоғимиздан 20 га яқин йигитлар урушга жўнаган эдик. Айримларидан қора хат келди. Баъзилари бедарак кетишди. Ҳозир қишлоғимизда уч нафар фронт қатнашчиси қолганмиз. Худога шукур, уччовимиз ҳам фарзандларимиз бағрида пиру бадавлат яшаяпмиз.

Юртбошимиз И. Каримовнинг «Ғалаба куни байрами муносабати билан Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида»ги фармонини эшитиб, бошимиз осмонга етди. Эътибордан кўнглимиз тоғдек кўтарилди. Президентимиз биз собиқ жангчиларни ҳурмат қилиб, шунчалик ғамхўрлик кўрсатган экан, Оллоҳ у кишидан ҳам ўз мурувватини аямайди.

Умурзоқ ИСЛОМОВ,
уруш фахрийси,
Жиззах вилояти,
Ғаллаорол тумани,
Қоратош қишлоғи.

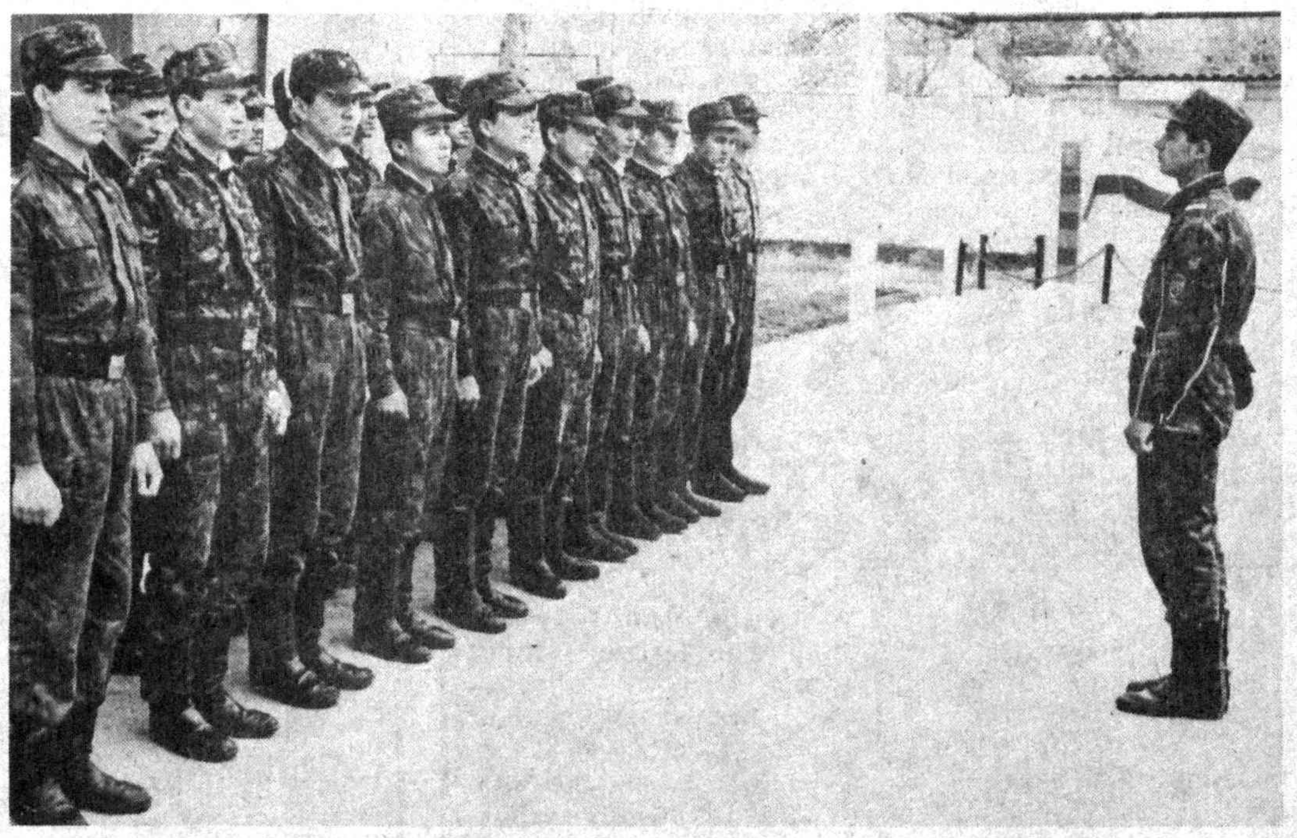

Ватанимиз сарҳадлари ишончли қўлларда

ЭЛ ХИЗМАТИДА

Гуллар шаҳри Наманганнинг қоқ марказидаги Сўфизода маҳалласида истиқомат қилувчи Эргашбой ота СОДИҚОВ асримиз тенгдоши. У бу йил 96 баҳорни қаршилаяпти.

Эргашбой ота эсини танибдики, халқ хизматида. Энг аввал 30-йилларнинг бошларидан то урушга қадар ҳозирги Тўрақўрғон тумани қишлоқларида новвойлик қилди. Сўнг урушда фашизмга қарши жангларда иштирок этди. «Ватан уруши» ордени, 10 га яқин медаллар билан тақдирланди. Даҳшатли жанггоҳлардан омон қайтиб, яна ўзини меҳнатга урди.

Эргашбой ота мана салкам 100 ёшни қоралаётган бўлса-да, ҳали анча тетик. Маҳалланинг яхши-ёмон кунларида доимо халқ билан бирга. Тўй-маъракаларда кишиларнинг энг яқин маслаҳатгўйларидан бири сифатида ўз хизматини аямайди.

СУРАТДА: Эргашбой ота Содиқов катта оила бошлиғи.

Ш. ОЛИМОВ сурати.

Жанггоҳ хотиралари

УРУШДА НИМАЛАР БЎЛМАГАН ДЕЙСИЗ

- Курляндия ярим оролида...
- Қоронғи тушиши биланоқ
- Ўттиз беш йил ўтгач...

Утган йиллар ичида фронтдан омон қайтиб келган дўстларимнинг кўпчилиги уруш етказган жароҳатларга бардош беролмай биринкетин дунёдан ўтдилар. Ҳозир уларнинг сафлари анча сийраклашган. Фронтчи дўстларимга ўхшаб мени ҳам кечалари ярим тунда жанг майдонларида автоматлардан, пулемётлардан ва тўплардан узилган ўқларнинг овозлари тушдагидай эшитилиб уйқумни бузади, безовта қилади. Шундай дамларда тонг отгунча хаёлан уруш даҳшатлари кўз ўнгимда гавдаланади.

... 1945 йилнинг январь ойи эди. Бундан уч-тўрт ой илгари Мемель операциясини амалга ошириш давомида шиддатли жанглардан кейин душманнинг кўп эшелонли мудофаасини ёриб, қўшинларимиз Болтиқ денгизи соҳилларига чиқдилар. Уларнинг бир қисми Шарқий Пруссияга бостириб кирди. Иккинчи қисми эса Литва ва Латвиянинг анча ҳудудини озод қилиб бир вақтлари Ленинградни қамал этган ва очарчиликка маҳкум қилган немис-фашист қўшинларининг 32 дивизиядан иборат «Шимол» армия гуруҳини Курляндия ярим оролида қуршовга туширди.

Бу даврга келиб урушнинг асосий йўналиши Варшава — Берлин тамонида бўлганлиги туфайли Курляндиядаги жанглар душманга қуршовни ёриб ўтиб, Шарқий Пруссиядаги ўз қисмлари билан қўшилишга имкон бермаслик ва қуршов сиртмоғини яна ҳам маҳкамроқ тортиш учун олиб борилди.

Уруш ўз номи билан уруш эди. Ҳар кун кўз олдингда ўликлар сони кўпаярди. Ҳар қилган қаршилигинг эса муваффақиятли тугамасди.

Латвиянинг Вайнёде туманида уюштирилган ҳужумларнинг бирида 51-гвардиячи пиёда аскарлар дивизияси таркибидаги бизнинг 148-полкимиз дастлаб баъзи бир оз ютуқларга эришган бўлса ҳам душман мудофаасининг иккинчи чизиғида немис қўшинларининг қутириб қилган қарши атакасига учради. Биз чекинишга мажбур бўлдик. Айниқса бу жангда бизнинг пулемётчилар взводимиз катта талофат кўрди. Ҳар бир «Максим» расчётида бир иккитадан одам қолди. Взводимизда омон қолган беш жангчининг ҳар бири етмиш икки килограмм келадиган учта оғир «Максим» пулемётларини ўқ қутилари билан бирга кўтариб душманнинг узлуксиз ёғдириб турган ўқлари остида орқага чекиниши жуда қийин вазифа эди. Бундан ташқари қўлидан енгил ярадор бўлган немис солдатини асир олган ҳам эдик, Взвод командири сифатида пулемёт ўрнига немис асирини бирга олиб кетишни маъқул топдим. Менинг буйруғимга биноан жангчилар бутунлай ишдан чиққан «Максим» пулемётни ботқокликка ташладилар.

Қоронғи тушиши биланоқ иккита пулемётни орқалаб ўрмонзор орқали чекиндик ва кўп ўтмай ҳужум бошлаган мудофаа чизиғига қайтдик. Олиб келган иккита пулемётни ротамиз мудофаа қилаётган жойдаги ўқ отувчи нуқталарга жойлаштириб немис аскари билан рота командири жойлашган ертўлага йўл олдим. Командиримга бўлган воқеани очиқ-ойдин айтиб бердим. Ертўлада менинг гапларимни эшитиб чой ичиб ўтирган зобит унинг унвони рота командириникидан паст бўлишига қарамай унга сўз бермасдан «асир ўрнига пулемётни олиб келиш керак эди» деб мени сотқинликда айблади, трибунал билан пўписа қилди, зудлик билан немислар ишғол қилган хутор ёнидаги ботқоқликдан тонг отгунча пулемётни олиб келишни ва бу тўғрида унга рапорт беришимни буюрди. Полк штаби қошидаги махсус «Смерш» бўлимидан келган зобитнинг кимлигини яхши билган пулемётчилар ротасининг командири, дўстим Саша Меньшиков мени ёқлаб бир оғиз ҳам сўз айтмади.

Мудофаа чизиғига қайтгач взвод пулемётчиларини йиғиб улар билан маслаҳатлашдим. Буйруқни бажариб бўлмаслигини яхши тушунган тажрибали, жангларда тобланган, менинг ёрдамчим катта сержант Яким Петров дивизиянинг устахонасида унинг дўсти бор эканлигини ва у орқали таъмирланган «Максим» пулемётларидан бирини олиб келишни таклиф қилди.

Тонг отишига ҳали анча вақт бор эди. Рота командиридан рухсат олиб мен, Яким ва яна бир жангчи билан йўлга тушдик. Ҳаммаёқ қоп-қоронғи, фақат орқа томонда, мудофаанинг олдинги қаторида осмонга кетма-кет отилаётган ёритувчи ракеталарнинг ҳилпиллаб ёнишлари узоқдан кўриниб турарди. Орқа томонга қараб анча юргандан кейин тош йўлга чиқдик ва белгиланган жойга яқинлашдик.

Катта сержант мени йўл ёқасида қолдириб бирга келган жангчи билан ўрмон ичига ғойиб бўлди. Анча вақт ўтгандан кейин уларнинг «Максим» пулемётини судраб келаётганини кўрдик. Пулемётга олиб келган затворни жойлаштириб уни икки қисмга ажратдик ва елкаларимизга олиб ўз қисмимиз мудофаа қилаётган томонга жўнадик. Икки-уч постдан ўтиб тонг отишига бир соат қолганда ўз манзилимизга етиб олдик.

Эрталаб рота командирига пулемётни олиб келганлигимиз тўғрисида рапорт бердим. Бунга ишонмаган «Смерш» вакили дарҳол биринчи батальонга қўнғироқ қилиб ҳақиқатан ҳам шу ердан бизларнинг «душман орқа томонидан» қайтганимизни билгач индамай қолди. Ўз ёрдамчимнинг эпчиллиги туфайли мен ҳарбий трибуналга берилиш ва солдатлик даражасига туширилиб жарима батальонига жўнатилиш хавфидан омон қолдим.

Урушнинг охиригача Курляндияда қуршовга олинган душман қўшинларини узилкесил тор-мор қила олмадик. Фақат 1945 йилнинг 8 майида фашистлар Германияси сўзсиз таслим бўлгандан кейингина бу ердаги немис-фашист қисмлари ўз қуролларини ташлаб оммавий равишда асир туша бошладилар.

... 1980 йилнинг баҳорида Москвага илмий командировкага борган эдим. Янги Арбатдаги китоб магазини ёнида кимдир мени ўртоқ лейтенант деб чақирди. Қарасам рўпарамда катта сержант Яким жилмайиб турибди. Сочлари оқарган, анча орриқлаган. Зўрға танидим. Фронтдош дўстим билан қучоқлашиб кўришдик. У Новороссийск шаҳридан бу ерга командировкага келган экан. Яким билан Арбатдаги кичик бир кафега кирдик. Болтиқбўйида бўлган шиддатли жангларни эсладик, ҳалок бўлган фронтчи дўстларимизни хотирладик. Яким юқорида бўлиб ўтган воқеадан ўттиз беш йил ўтгач «Максим» пулемётини қандай топганини ростгўй айтиб берди. Унинг дивизия қурол таъмирловчи устахонасида ҳеч қандай таниши бўлмаган. У «Максим»ни жангларда толиққан бизнинг дивизиямизни алмаштириш учун унинг ўрнига келган ва вақтинча мудофаамизнинг иккинчи эшелонида жойлашган ҳарбий қисм пулемётчиларидан «вақтинча насияга» олиб келган экан. Фронтда нималар бўлмаган дейсиз...

Қодир ЭРНАЗАРОВ,
Истеъфодаги зобит,
уруш фахрийси.

«ТИНЧ ОСМОН ОСТИДА»

Республика рассомлар уюшмасининг кўргазма залида навбатдаги расмлар намойиши Ғалаба байрамига бағишланди. Мусаввирларимизнинг мўйқаламларига мансуб турфа хил сувратларнинг бири тарихнинг суронли уруш йилларидан забонсиз ҳикоя қилади.

Диққатга сазовор жойи шундаки, кўргазмадаги кўпчилик расмлар уруш қатнашчилари бўлган ватандош мусаввирларимизнинг ижодларидан.

«Тинч осмон остида» деб номланган мазкур кўргазманинг очилиш маросимида юртимизнинг турли бурчакларидан урушда иштирок этган рассомларимизнинг мухлислар билан учрашув кечаси бўлиб ўтди. Соч-соқоллари оппоқ оқарган кекса жангчиларни мухлислари гулларга кўмиб ташлашди.

Шу куни Ўзбекистон халқ рассоми, профессор, уруш йилларида фронт ортида фидойилик кўрсатган инсонлардан бири Малик Набиевнинг 80 йиллик юбилей кечаси ҳам бўлиб ўтди.

Норгул АБДУРАИМОВА.

Жангчи-шоир ижодидан

Халқимизда «табиб табиб эмас, бошидан ўтказган табиб» деган нақл бор. Шу маънода аёвсиз уруш даҳшатларини ўз кўзи билан кўрган шоир Тўра Жуманнинг истиқлолимизни улуғлаб, тинч-тотув ҳаётимизни мадҳ этувчи ашъорлари ғоятда қимматлидир.

ЭЙ СЕВИКЛИ ДИЁРИМ

Эй севикли ватаним, тарихингдир кўп йироқ.
Эркин бўлган кунингдан шуъла сочмиш ул чироқ.
Бойлигингга кўз тиккан ёвни яксон айлади,
Қўрқмас аёл Тўмарис, довюрак чўпон Широқ.
Довруғингни оламга таратди олимларинг,
Беруний, Ибн Сино номин билди ҳамма ёқ.
Босқинчига зарбалар бериш учун тарқоқ эл
Темур туғи остида бўлди гўё эт-тирноқ.
Туркистоннинг навқирон фарзанди — Ўзбекистон,
Оға-инилар билан доим сен аҳил-иноқ.
Оқ йўл сенга, диёрим, қадам босавер дадил,
Истиқболинг янада бўлсин шуҳратли, порлоқ.

***

Бизнинг томонларга бир гузар айла, эй дўстим,
Ҳаётимга, ҳолимга назар айла, эй дўстим.
Ёлғиз кезиш кексага унча тўғри келмайди,
Саёҳатга мен билан сафар айла, эй дўстим.
Эси йўқлар кин сақлар, ақли расо кечирар,
Тўй қилсанг ошноларга хабар айла, эй дўстим.
Шундайлар бор тузалмас токи гўрга киргунча,
Ундайлардан албатта ҳазар айла, эй дўстим.
Тўра дейди ким ёмон бўлса, унинг ўзига,
Тилни барча-барчага шакар айла, эй дўстим.

***

Мусулмонлик ошкора, иймон, виждон дилдадир,
Салом-алик ошкора, иймон, виждон дилдадир.
Кўз олдингда уялмай кимларни ким алдайди
Фирибгарлик ошкора, иймон, виждон дилдадир.
Ҳаракати, сўзидан тез биламиз яхшини,
Меҳрибонлик ошкора, иймон, виждон дилдадир.
Тегмасангда тегиб шарманда қилувчи бор,
Кўп ёмонлик ошкора, иймон, виждон дилдадир.
Бир жангчи юз душманни яксон қилганин кўрдик,
Қаҳрамонлик ошкора, иймон, виждон дилдадир.

Тўра ЖУМАН.

Орамиздаги қаҳрамонлар

РАЗВЕДКАЧИ

Россия Федерацияси Мудофаа вазирлигининг Подольск шаҳридаги Марказий архиви ўқув залида уруш йилларида 9-гвардиячи ўқчи дивизияда чиқиб турган «За Родину» газетасининг 1943 йилги тахламини кўздан кечириб ўтирган эдим. Унинг 1 Май куни чиққан 50-сонида босилган «Мен йигит бўлиб қолдим» сарлавҳали мақолани учратиб қолдим.

«Мен Ўзбекистонда туғилганман. Яқинда 20 ёшга тўлдим, — деб бошланган эди гвардиячи Усмон Абдуллаев ёзган ушбу мақола. — Ота-онамни эслай олмайман. Мени давлатимиз тарбиялаб ўстирди. Савод нима эканлигини мен биринчи марта болалар уйида билдим, етти йиллик мактабни тамомладим. Сўнгра ўқитувчи бўлдим.

Уруш бошланиб қолди. Менга китобни автоматга, мактабни окопга алмаштиришга тўғри келди. Мен гвардиячи бўлинманинг разведкачиси бўлиб қолдим.

Фронтда бир неча бора разведкага бордим, қўмондонликка кўп марта қимматли маълумотлар етказиб келдим. Шунингдек қиш совуғида, баҳорнинг ёмғирли кунларида, гитлерчилар ўт очиб турганлигига қарамай, ўз отимда жанговар буйруқларни бўлинмаларга етказиб беришимга ҳам тўғри келган.

Севимли Ватанимиздан сўнгги фашист қувиб чиқарилгунга қадар қўлимдан қурол тушмайди...»

Энди Усмон Абдуллаев ким эканлигини аниқлаш лозим эди. Бунинг учун Марказий архив ҳужжатларини кўздан кечиришга тўғри келди.

Марказий архивдаги 9-гвардиячи ўқчи дивизия фондининг 2-рўйхатидаги 64-делонинг 291-варағидаги мукофотлаш варақасида таъкидланишича, Усмон Абдуллаев 1922 йилда туғилган, фронтга Тошкент шаҳрининг Сталин туманидаги Большевик кўчасидан жўнаган экан. У гитлерчи босқинчиларга қарши олиб борилган ҳаёт-мамот жангларида 9-гвардиячи ўқчи дивизиянинг 18-гвардиячи ўқчи полки таркибидаги отлиқ разведкачилар взводида разведкачи сифатида жанг қилган.

Усмон Абдуллаев жангларда мардлик, жасурлик ва уддабуронлик кўрсатган. Калинин вилоятини душмандан тозалашда фаол иштирок этган Усмон Абдуллаев 1944 йил 18 май куни Идрица туманидаги Оисоево қишлоғидан 1,5 километр шимолий-шарқ томондаги Безимянний тепалиги учун олиб борилган жангда содир бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарни писанд қилмай, тепаликка биринчи бўлиб бостириб борди. Шахсий ибрати билан жангчиларни қўмондонлик томонидан қўйилган жанговар вазифанинг бажарилишини таъминлашга руҳлантирди.

Абдуллаев эгалланган маррани жасорат ва матонат билан мудофаа қилиб, душманни улоқтириб ташлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди.

Дивизия командирининг 1944 йил 19 майдаги 113/Н рақамли буйруғига мувофиқ Усмон Абдуллаев III-даражали «Шуҳрат» ордени билан мукофотланди.

Фронтдан ғалаба билан қайтган Усмон Абдуллаев ҳозирги вақтда Тошкент шаҳридаги Дўмбиробод кўчасида истиқомат қилмоқда.

Мажид САМАДОВ,
уруш ва меҳнат фахрийси.
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси.

ЖАҲОНГИР АМИР ТЕМУР

Соҳибқирон Амир Темур, тарихда жаҳоннинг буюк саркардаларидан бири сифатида ўзига хос ўрин тутади. Бу шарафли номга Темур ўз қўшинларига бўлган талабчанлиги ва ҳарбий маҳорати эвазига эришди десак янглишмаймиз. Қўшинлар тузилиши ва жанговар тартиби «Темур тузиклари» асарида муфассал баён этилган.

Қўшин ўнлик, юзлик, минглик ва туман (ўн мингдан йигирма минггача)лардан тузилиб, уларга ўнбоши,юзбоши, мингбоши ва амирлар бошчилик қилган. Амирлар 12 даражали бўлиб, биринчи амир-минг, иккинчиси — икки минг, учинчиси — уч минг ва хоказо, жангчиларга қўмондонлик қилган, 12 амир тепасида амирул-умаро (амирлар амири) бўлиб, у Темурнинг ноиби ҳисобланган. Ҳарбий юришларда аскарларнинг ўн саккиз нафари бир чодир, ҳар бир аскар икки от, камон, садоқ (ўқдон), қилич, арра, ялов (байроқ), бир қопча, жуволдиз (бигиз), болта, керки, ўн игна, чанач (меш) билан таъминланган. Баҳодирларнинг беш нафарига бир чодир ажратилиб ҳар бирига совут, дубулға, қилич, ўқ-ёй ва икки жанговар от берилган. Ўнбошиларга чодир, совут, қилич, ўқ-ёй ва бешта от ажратилган. Юзбошилар ҳам чодир, ўн жанговар от, қилич, ўқ-ёй, кескир, совут, бўктир олганлар. Мингбошиларга эса чодир, соябон, совут, дубулға, чарайна, найза, қилич, садоқ берилган. Амирлар уч юзтагача от ва турли қуролларга эга бўлишган. Пиёдалар ишлата билганларича курол-яроғ билан таъминланган. Амир Темурнинг шахсий соқчилари ва қўриқчилари гурзи, чўқмор, ойболта ва қилич билан қуролланиб, отлари устига йўлбарс терисидан ёпинчиқ ташлаб юришган.

Қўшин таркибига ўз ишига моҳир қайиқ, сол ясовчилар, ёнувчи модда ирғитувчилар, қалъа деворини тешадиган ва тошотар қурилмалар ясайдиган усталар, тоғли шароитда аскарлар ҳаракатини енгиллатувчи махсус кишилар киритилган.

Аскарлар ва ҳарбий бошлиқларга унвонига қараб маош белгиланган, Жасорат кўрсатганлар ҳарбий мансаб ёки байроқ билан рағбатлантирилиб, хизмат кўрсатган эски жангчиларга тарихда илк бор нафақа жорий қилинади. Душман кучларининг хусусияти ва авзойига қараб жанговар тартибга тизилишнинг махсус ўн икки қоидасини ҳар бир аскар яхши билган. Жангга киришдан олдин рақиб кучи синчковлик билан ўрганилиб, қўшинлар шунга мувофиқ сафга тизилган, ўн икки минг отлиқ аскар тўққиз бўлуқ қўшиннинг бир бўлугига бўлиниб саф тортишган.

Ғул (марказ) бир бўлуқ, бароңғар (ўнг қанот) — бир бўлуқ жаронғар (сўл қанот) — уч бўлуқ, ҳировул (қўшиннинг илғор қисми) — бир бўлуқ, қоровул (илғор соқчилар) — бир бўлуқ. Ҳар бир қанотнинг бир бўлуғи — ҳировул, иккинчи бўлуғи — чоповул, учинчи бўлуғи — шақовул (эхтиёт туда).

Қўшинлар баланд овозда «Аллоҳу акбар»ни такрорлаганча хужумга ўтишган.

Амир Темурнинг қирқ мингли қўшини жанговар тартиби эса ўн тўрт бўлуққа бўлинади. Кучнинг учдан бир қисми лашкарбоши билан ғул (марказ) да туради. Унг ва сўл қанотда учтадан бўлуқ, улардан олдинда баҳодирлардан иборат — ҳировул, энг олдинда қоровул туради. Лашкарбоши доимо асосий байроқ билан юриб, жанг вақтида у энг масъулиятли жойларда ҳозир бўлган. Жангчилар уруш вақтида шу байроқни кўздан йўқотмай уни қора қилиб юрганлар.

Душман қўшини қирқ мингдан зиёд бўлса, бундай жангда Темурнинг ўзи саркардалик қиларди. Унда қўшинлар қуйидагича сафга тизилган: қирқ бўлуқдан иборат корпус (қўл) бевосита Амир Темур бошчилигида ғулда турган: булардан энг сараланган ўн икки бўлуқ биринчи сафни, қолган йигирма саккизи иккинчи ва учинчи сафни ташкил этган. Соҳибқироннинг ўғиллари ва набиралари изимидаги қўшинлар ўнг қанот олдидан, қариндошлари ва иттифоқчиларнинг қўшинлари сўл қанот олдидан жой олишган, Бу қўшинларнинг ҳаммаси ғул ҳисобланиб, мадад беришга ҳозир турганлар,асосан жанг натижаси ғул орқали ҳал қилинарди. Бароңғар (қўшиннинг ўнг қаноти) ва жаронғар (сўл қаноти) да етти бўлуқ жой олиб, иккала томондан ҳам биттадан бўлуқ ҳировулда туришган.

Биринчи фронт олдида сараланган баҳодирлардан иборат катта ҳировул саф тортган. Бу ҳировулнинг ҳам ўз ҳировули бўлиб, енгил қуролланган икки бўлуқ ўз соқчилари ва пойлоқчилари ёрдамида қўшинни душманнинг тасодифий ҳужумидан сақлаган.

Чингизхон даврида харбий қўшин асосан кўчманчилардан иборат эди. Темур эса ўз армияси сафига утроқ аҳоли яшайдиган вилоятлардан пиёдалар, тош отувчи, девор ва дарвоза бузувчи, оловли моддалар ирғитувчи, ўқ ёй отувчи машиналарни радандоз ва бошқа ўзи отар қуролларни ишлата биладиган жангчиларни кўпроқ кирита бошлади. Соҳибқиронга қўшимча жангчилар зарур бўлган тақдирда у дарҳол вилоятларга тавочилар (муҳим топшириқ ижрочилари)ни жўнатарди. Тавочиларга бу вилоятдан қанча туман аскар олиниши кераклиги кўрсатилган руйхат (сан) берилар эди. Шарқда биринчи бўлиб Темур кўшинлари томонидан оғир қурол, радандоз-туплар ишлатила бошланди.

Амир Темур қанотларнинг (канбул) ён томонларини ҳимоялашга ҳам катта эътибор берган, Марказий қисм, резервларни ва қўмондон қароргоҳини кўриқлаб турар, резервлар ўз навбатида зарур бўлган жойларда жангга ташланиларди. Канбуллар эса душманнинг ўнг ёки чап қанотини ёриб киришга ва қанотларни айланиб ўтиб орқадан зарба беришга йўл қўймасликка ҳаракат қилардилар. Темур жангда турли харбий усуллардан фойдаланган. Масалан, душман сафининг икки ёнидан тартибсиз ҳужум қилиб шошириш тактикаси (тўлғама) ва душманга қўққисдан ҳужум қилиб, душманни эсанкиратиш каби тактикалари машҳур.

Умуман, ҳарбий таълим ва мунтазам армия қонун-қоидалари Амир Темур замонида ўз тараққиётининг юқори поғонасига кўтарилиб, кейинги жаҳон миқёсидаги ҳарбий саркардалар учун қўлланма вазифасини ўтади. Шўро тарихчиси Е.В.Тарле «Наполеон» асарида Амир Темурнинг стратегия, тактика ва ҳарбий қонуниятлари француз императори Наполеоннинг бутун Европа ва Русиядаги ҳарбий маҳорати ва муваффақияти учун катта ҳисса қўшганлигини таъкидлаб ўтади.

Истиқлол ва маънавий қадрият тантаналари арафасида Амир Темурга биринчи ўзбек давлатининг асосчиси, давлат арбоби сифатида пойтахт марказида ҳайкал ўрнатилди. Соҳибқирон унвони ҳам шарқ мамлакатларида обрўли давлат ҳукмронига, ғолиб ва музаффар подшоҳларга берилган. Туркистон ўлкасида дастлаб Амир Темур шундай унвонга сазовор бўлган эди.

Соҳибқирон Амир Темурга Ўзбекистон жумҳуриятида ҳайкаллар ва ёдгорликлар ўрнатилиши, Туркистон халқларининг азалий орзуси бўлган истиқлол тантанасининг нишонасидан намунадир.

Ҳасан ШУКУРОВ.

ЭКИНЖИЛЕР ХОЛДИНГ ВА «ЭКПАР — ЭКИНТАШ»

ХАЛҚАРО ҚУРИЛИШ ПУДРАТ ВА САНОАТ-САВДО КОМПАНИЯСИ

ТУРКИЯ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ

СУЛАЙМОН ДЕМИРЭЛ

ЖАНОБЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИГА ДАВЛАТ ТАШРИФИНГИЗ МУВАФФАҚИЯТЛИ БЎЛСИН. ЎЗБЕКИСТОНГА ХУШ КЕЛИБСИЗ!

Компания манзилгоҳи: Тошкент ш . Абай кўчаси. 6-уй. Тел. 44-10-02. Факс 415272.

ЭНГ ЯХШИ ЎҚИТУВЧИ

Ҳар бир ўтаётган йил ўзининг машҳурларини кашф этади. Машҳурликка эришмоқлик эса осон эмас.

Яқинда пойтахтнинг Ҳамза туманида «Йилнинг энг яхши ўқитувчиси» кўрик танлови ўтди. Танлов ҳайъати қатнашчиларнинг қанчалик зукко, теран фикрли ва ўқитувчилик маҳоратига баҳо берди.

Ўзининг билимдонлиги билан ҳайъат аъзолари ва меҳмонларнинг олқишига сазовор бўлган 155 мактаб ўқитувчиси Наргиза МИРҲОДИЕВА танлов ғолиби бўлди.

Ғолибга «Йилнинг энг яхши ўқитувчиси» унвони пул ва эсталик совғалари топширилди.

Қ. ТУЛЕБОЕВ.

ПУХТА БИЛИМ ИФОДАСИ

Президентимиз Фармони билан «1996 йил — Амир Темур йили» деб эълон қилинганидан сўнг ТошДУ қошидаги С. Сирожиддинов номли лицейда ана шу санага бағишланган 4-илмий конференциядир.

Конференция лицей директори М. Мирзааҳмедов маърузаси билан бошланди. Шундан сўнг махсус фанлар бўйича ўқувчилар томонидан тайёрланган маърузалар тингланди. Айниқса, Н. Нурхўжаевнинг «Бобурнинг биология фанига қўшган ҳиссаси» деб номланган маърузаси ўқувчи ва ўқитувчилар орасида бахс-мунозарага сабаб бўлди.

Илмий конференция тўрт шўъбага бўлинган ҳолда уч кун давом этди. Ўқувчилар нафақат ўзбек, шунингдек рус ва инглиз тилларида ҳам маърузалар қилиб, пухта билим олаётганларини яна бир карра исботлашди.

Д. МУЛЛАЖОНОВА.

Газета саҳифаланаётганда

ФОЙДАЛИ ЎЗГАРИШЛАР

Андижон гидролиз заводининг биокимё соҳасида ишлашга ўтказилиши барча жабҳалар — атроф-муҳит муҳофазаси учун ҳам, чорвачиликнинг ривожланиши учун ҳам фойдали бўлди. Гап шундаки, гидролиз ишлаб чиқилганидан сўнг корхона ҳовлисида катта миқдорда чиқинди тўпланиб қоларди. Ваҳоланки, бу хомашё чорва моллари учун асосий озуқа ҳисобланади. Эндиликда бу чиқиндилар қайта ишланиб, фермага жўнатилади. Бундан ташқари, спирт ишлаб чиқариш жараёнида пайдо бўладиган қуйқа ҳам озуқа сифатида ишлатилади. У чорвадорлар учун арзонгина — тоннаси 59 сўмдан сотилмоқда.

Йил охирига бориб, иккинчи навбати ҳам ишга тушгач, заводнинг қуввати икки баравар ошиб, спирт ишлаб чиқариш йилига икки миллион декалитрга етади. Бу — чорва моллари учун ҳам озуқа икки баравар кўпаяди, деган гапдир.

К. НИЗОМОВ, ЎзА мухбири.

Бу кўҳна дунё бино бўлибдики, ижод аҳли баъзан бир лаҳза, бир мулоқот ёки биргина суҳбат таъсиридан илҳомланиб ўнлаб асарлар яратса-да, аммо ўз ҳаётидан тугалланмаган мавзуи армонида кўз юмган қалам соҳибларини жуда кўп кўрган. Бинобарин, ҳинд киноси юлдузларининг сараси ва дарғаси Раж Капур ҳам шундай бир бетакрор сиймолардан эдики, гарчанд мен ёзувчи бўлмасам ҳам унинг ҳақида — хизматида ўтган унутилмас кунлару, у зотдан олган ўгитларим ҳаққи-ҳурмати қанча кўп ёзмай, барибир, марҳум санъаткорнинг руҳи поки олдида умр бўйи қарз қолсам керак, деб ўйлайман.

Муаллиф.

МУҲТАРАМ МУШТАРИЙ!

Агар ёдингизда бўлса, рўзномамизнинг 1992 йил 31 март сонида ҳиндшунос олим, филология фанлари номзоди Нажмиддин Низомиддиновнинг «Бу мен — Раж Капур бўламан!» номли хотиралар қиссасини чоп этган эдик. Яқинда муаллиф, ҳинд киноси мухлисларига берган ваъдасига биноан, мазкур мавзуга бағишланган ўзининг иккинчи китобини қаламдан чиқарди. Шу муносабат билан бугун биз Сизнинг эътиборингизга ҳинд кино осмонининг сўнмас юлдузи — актёри, режиссёри, продюссери ҳамда ўзбек халқининг қалбида ўз санъати билан ўчмас из қолдирган. «Улуғ дайди» Раж Капурнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида ёзилган «Сўз сизга жаноби Раж Капур!» хотираномасидан айрим парчаларни ҳавола этмоқчимиз.

САМАРҚАНД — СУЙГАН ШАҲРИМ

Мазкур хотиралар силсиласи ҳамон 1976 йилги Тошкент халқаро кинофестивали кунларига тааллуқли.

Биринчи, яъни «Бу мен — Раж Капур бўламан» номли китобимда ёзганимдек, «Самарқанд сафари»га чиққан поезд эртасига айни кун чиқар вақтида шаҳар вокзалига кириб келди. Перрон одамлар билан тирбанд. Ҳозиргина локомотив кўринган томонга қараб тартиб билан тизилиб ҳавога кўтарилган карнай-сурнайлар, дам ўтмай тўрт томонга тарвақайлаб, ноғора ва доиралар жўрлигида ингичкайўғон суронли садолар билан ҳаммани меҳмонларнинг истиқболига чорлай бошлади. Йиғилганлар орасида баъзилар вагон санаётган болаларга ўхшаб поезд тезлигига монанд бош қимирлатсалар, бошқалар ерга михлангандек қимир этмай, фақат кўзлари билан вагон ойналаридан ким кўринишини кузатиб турардилар. Қўйинг-чи, ҳар ким ўз ҳолига атойи меҳмонини излаб кутарди. Шу тумонат ичида бир нарса диққатимни ўзига тортди: шаҳар раҳбарлари атрофидаги милиция ходимлари-ку ўз бурчлари бўйича тартиб сақлашни ростмана адо этардилар, бироқ нарироқ ва берироқдагилар эса, агар уларнинг уст-бошлари демаса, ўзлари ҳам ҳамшаҳарлари билан «ҳамкорликда тартибни кузатмоқда эдилар». Бир жиҳатдан бу ҳол ёқимли ва табиий кўринди, зеро, меҳмондўстлик, унинг азалий ва абадий қонун-қоидаларини кўнглига жо қилган халқимиз учун энг ноёб тартиб дастуридир. Шу боисдан ҳам эзгулик бор жойда ер ҳам, кўк ҳам ўзига «чизиқ» юктирмаса керак-да.

Поезднинг юриши секинлаша бошлагач, Раж соҳиб ўтирган еридан аввал укаси Шаши, ўғли Риши Капурларга деразадан мезбонларга қўл силкишни буюриб, кейин негадир менга ҳам «юлдузлар рағатига ўтиб» мухлислар олқишидан пича ҳузурланишни таклиф қилди. Начора, бу ёқимли «қитиқ пати» қабилидаги таклифни қабул қилиш ва шу баҳона юлдузлар қисматига шерик бўлишга мажбур эдим. Сени ҳеч ким танимаганидан кейин, яна унинг устига охори тўкилган булса ҳамки ҳиндча либосда булсанг, шу тўполонда биров сенинг кимлигингни суриштириб ўтирармиди? Қандингни ур, таржимон, сен ҳам самарқандликларга меҳмон. Бу унутилмас дамларни, афсуски, менинг назаримда вокзалнинг пича калталиги белига тепди — поезд тўхтади.

Халқимиз «юрган дарё...» деб бекор башорат қилмаган экан. Поезд ойнасидан неча минг километрлаб яккам-дуккам ва аксинча вулқондек қайнаган, охири кўринмас одамлар оқимини кузатганман. Аммо орзули меҳмонни интиқиб кутаётган мезбон халқи вулқондан ҳам забардаст, бамисоли мавж урган денгизга ўхшаркан. Поезд тўхташи билан вагонларнинг эшигидан хандон отиб, ошиб-тошиб чиқиб келаётган меҳмонлар худди дарёнинг денгизига келиб қуюлишини эслатарди...

Раж соҳиб ҳар галгидек ўз одатича ҳаммадан кейин шошилмай-нетмай вагондан тушди. У ташқарида кўриндию, ҳавода гулдурос қарсак ва қийқириқлар янгради. Атойи меҳмон аранг очилган оралиқдан ўтиб бориб шаҳар ҳокими ва бошқа мансабдор раҳбарлар билан анъанавий илиқ табассумда кўришгач, ўзича рус тилида ҳол-аҳвол сўрашган бўлди. Айтгандек, у вақтларда бундай шароитда ўртада ким нима демасин, умум маъноси ҳаммага аён эди, чунки диёримизда бундай маросимлар «дунёдаги энг аниқ қолип»ларда олиб бориларди ва буни деярли барча эски қадрдон меҳмонларимиз ҳам яхши билишарди. Ҳай, бу мавзуда ҳозир ҳеч қандай чекланишлар йўқ булса ҳам, биз юқоридаги уч-тўрт оғиз ошкоралик руҳидаги сўзлар билан кифояланиб, яна анжуман гурунгига қайтамиз.

Шундай қилиб денг, аранг қадамлаб эмас, қаричлаб олдинга силжиётганимизда ёнимиздаги ҳамроҳ маҳаллий мутасадди раҳбарлардан бири Раж соҳиб билан бир аёл лутфан танишиб, икки оғиз табрик сўзи айтиш орзусида эканлигини билдирдида, илтимосни ерда қолдирмасликни ўтиниб сўради. Мен ҳам шу заҳоти илтимос бежиз эмаслигини ички бир ҳис билан сезиб, уни дарҳол Раж соҳибга мумкин қадар рад этиб бўлмайдиган қилиб тушунтирдим, сабаб, нима бўлганда ҳам меҳмонимиз, қолаверса, ўзини билган меҳмоннинг ҳурмати мезбоннинг иззати билан-да. Раж соҳибнинг сезгирлигини қанча такрорласам, шунча оз. Буни қарангки, у киши гапни қоғозга ўраётганлигимдан дарров фаҳмлаб беғараз, лекин ростмана асабийлашиб деди:

— Бордию мен ўша илтимосни қабул қилмасам, нима, бунинг касрига сен қолармидинг-а! Намунча гапни ийлайсан, борини шартта айт-қўй, вассалом, йўқ десам, кейин аврайвер.

— Сэр, — дедим мулойим тортиб, «айбимни оқлаш учун» гапни ҳазилга буриш мақсадида, — осмонга бир қаранг, қуёш ҳали чиқишига улгурмаёқ худди сизнинг қора кузойнагингизга ўхшаб унинг юзини ҳам бир парча булут беркитиб олибдими ё менга шунақа кўринаяптими?

— Жаноблари менинг устимдан кулаяптиларми ё... Ахир тун бўйи мижжа қоқмай қария дўстларим билан улфатчилик қилганимни наҳотки билмасанг? Мени ранг-рўйимдан танимай, Раж Капур ўрнига кимни олиб келдинг, деб сизни хижолат қилиб ўтиришмасин тағин.

— Ҳеч мендан ташвиш тортманг, Раж соҳиб Сизни барибир танишади, чунки фильмларингизда одамлар тақсиримни не-не аҳволларда кўришмаган дейсиз.

— Биродар, у вақтларда ёш эдик.

— Бу билан ҳозир шу кўринишингизда ўша «Жаноб-Дайди»дан фарқим бор демоқчимисиз? — Аслида «афт-ангорингиздан» демоқчи эдим-ку, лекин ҳаддан ошишдан қўрқиб ботинолмадим. Яхшики Раж соҳибнинг ўзи гапни мухтасар қила қолди:

— Мени танқид қилишга ўтибсанми, демак илтимос бировники, қани юр.

Ғужғон одамлар ичида зўрбазўр очилган йўлакдан ўтиб бориш учун камида ўн минут вақт кетди, негаки умид билан икки тарафдан аранг-таранг чўзилиб узатилган юзлаб қўлларнинг ҳавода муаллақ қолишига Раж соҳибнинг кўпда кўнгли бўлмасди.

— Ҳалиги хотиннинг қани? — деб сўради Раж соҳиб, ёнверидаги қиз-жувонларга аланглаб қараркан.

— Шахсан меники уйда қолган, сэр, бу гўзалларни эса мен ҳам сизга ўхшаб энди кўриб турибман.

— Оббо, майнавозчиликни қўйсанг-чи, аёл кишини махтал қилиш одобдан эмас, болакай, — дея у беҳазил, анчайин жиддий тусда мени койиган бўлди.

Нажмиддин НИЗОМИДДИНОВ.

(Давоми келгуси сонда).

РАҚС БАЙРАМИ

Алишер Навоий номидаги академик опера ва балет театрида рақс байрами ўтказилди. Анжуман Ўзбекистон халқ артисти Розия Каримова таваллудининг 80 йиллигига бағишланди. Бу байрам унда иштирок этган «Баҳор», «Шодлик», «Тановар», «Лазги», «Зарафшон» дасталари ҳамда Тошкент рақс билим юрти талабалари учун ўзига хос хисобот концерти бўлди.

КЕЛГУСИ СОНДА:

- Мушоира этади давом
- Марказий Осиё умумий уйимиз

«ЎЗБЕКДАВЦИРКИ» БИРЛАШМАСИ

Тошкенбой ЭГАМБЕРДИЕВ номидаги

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

(Хадра майдони)

Томошаларда ўргатилган туялар, айиқлар, кучуклар, баҳайбат илонлар ва бошқа ҳайвонлар иштирокидаги қизиқарли ўйинлар томошабинларга завқ-шавқ бағишлайди.

Томошалар 2 қисмдан иборат ранг-баранг дастурли.

ТОМОШАЛАР:

9 Май 12.00 ва 15.00 да,

10-11 май соат 12.00 ва 15.00 да,

намойиш этилади.

Жамоалар бўлиб кириш учун буюртмалар қабул қилинмоқда.

Касса соат 10.00 дан 18.00 гача ишлайди.

ТЕЛЕФОНЛАР: 44-35-91, 44-29-04.

Тошкент Давлат университети ректорати, жамоат ташкилотлари ва журналистика факультети жамоаси халқаро журналистика кафедраси докторанти Ю. Хамдамовга волидаи мухтарамаси ХОСИЯТ ая МАНСУРХЎЖА қизининг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Ҳамза туманидаги 46-кечки ўрта мактаб томонидан ХОЛМЕТОВА Раъно Маматнабиевна номига берилган № 508429 рақамли етуклик аттестати йўқолганлиги туфайли бекор қилинади.

Газетанинг навбатдаги сони 15 майда чиқади.

Муассис: ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ

Ҳомий: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир Абдуқодир НИЁЗОВ

ТАҲРИРИЯТ: Қабулхона — 36-56-58; хатлар бўлими — 36-54-65; тижорат бўлими — 33-79-69, 36-58-48; ижодкор ёшлар 36-57-52; котибият — 36-55-96.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй. Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012. «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси

Буюртма Г. —— 0250. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41

Ҳажми —— 2 табоқ. Тираж — 9839. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти ——21.00

1 2 3 4 5 6